

tatás. Feltéve, hogy hivatásos marad az ember.) Azt hiszem, egy hónap a napi sajtóban, annak minden kiszolgáltatottságával és elégtételével, csak hasznára válhatna bármely ifjú kritikuskak. Úgy, ahogy egy *strange interlude*.

VII.

Amikor kibújok a kritikusi bőrből és úgymond a színházi szakemberét vagy az irodalmárét, az elméletírőét vagy a kutatóét öltöm magamra, nyilván visszafogom kritikusi *fauvizmusomat*, vadságomat. A végtermék azonban ugyancsak egy párbeszédre hívó – ha úgy tetszik, epikus – esszé lesz, és nem egy sivár akadémiai beszámoló. A kritikus maga is alkotó, akár a prózaíró vagy a költő. Elemzése nem merül ki a szótagok vagy az alliterációk számlálásában, hanem, hitem szerint, belső kutakodás, a saját bensőséges élményeinek kiaknázása. Nem hiszek az olyan kritikuskakban, akit olvasmányai nem viselnek meg a lelke mélyén. Én nem az ellenőrző-felvigyázó, hanem a *reaktív* kritikuskakban hiszek.

VIII.

A legmeggyőzőbb (ám legkevésbé őszinte) kritiku-

sok a költők. Mivelhogy képeket és nem körmönfont szavakat használnak.

IX.

A posztmodernekek számára a kritikus egy papír-istenség papja. Prédikációja tehát csakis nemes szavakból áll, amelyek tiszták is, mivel eddig nem használták őket. A posztmodernekek (poszt-gyáriparosok szerintem) számára azonban a kritikus számtalan alakot ölthet, akár egy fénykép a számítógép hasáiban: lehet utcasarki szemetes, szeleburdi háziasszony a földszintről, éber nyugdíjas a ház előtt, ismerős, szóbő vízszereelő. A kritikus tulajdonképpen újra önmaga lesz így: egy elbeszélő, a fikció kotnyeles és több-kevésbé irigy, ám esendő, ám őszinte, ám elszánt *raisonneur*-e. A fikció azonban – ugyebár? – nem létezik. Egyedül az a valóság létezik, amelyet *te* magad ismeresz.

X.

A kánon: nézz, érezz, ítéld. De csakis ebben a sorrendben!

Csiki László fordítása

ȘTEFAN MANASIA

Februári elégia

*Ki néz mikor vaszsaluk mögé
bújva alszol?
ki alszik feledve mindent
de előbb vázolja álmait?
kitől a hatalom
hogy a hajóroncs fényében
algák és halak közt is lélegezni tudsz?
ki rejtőzik a vaszsaluk mögött
a falba falazva?
Ki idézi meg kávécsészékből
a reggelt?
ki matat a hajában
a mézsfoltos ablakban?
ki csókol szájon mikor alszol
mint egy hangyajárta száraz orchidea?
és ki csiklandja lábujjaidat?
ki feni élesre lila karmait a gerendákon?
Ki a hibás azért hogy te a barátság Akropoliszáról
a mindent romba döntő óriás gipszmadár
sarkantyújáról álmodsz
szénné égetve a dió húsát is?
ki tesz diót a nyelvedre
amíg szájadban a levegő olyan savanyú nem
lesz
mint egy rozsdás vaslemez?
Ki néz mikor alszol?
ki feni élesre lila karmait a gerendákon?
és ki parancsol ki téged a fényre?*